

Wat de onder de *Lagerältesten* werkzame *Blockältesten* in het *JDL* betreft, willen wij ons beperken tot de vermelding dat één hunner, Ben Brill, een bekend bokser, geweigerd heeft, een bevel om gevangenen op de 'Duitse' wijze af te ranselen op te volgen (Brill werd deswege niet gestraft) en dat de laatst overgebleven groep in het *JDL*, de Philips-groep, bepaald te lijden heeft gehad onder hun *Blockälteste* die, aldus een niet-Joodse gevangene, 'op de appèlplaats enige malen een paar Joden zo ranselde dat ze kropen van angst en pijn'¹ – deze *Blockälteste*, een Pool, was een van de tachtig *Kapo's* waarmee Vught begonnen was.

Precies als in het kamp als geheel waren de levensomstandigheden in het *JDL* in de eerste maanden het ongunstigst. Er werd honger geleden totdat de Joodse Raad na enige tijd verlof kreeg, voor voedselzendingen te zorgen. Er was geen medische verzorging en hiervan werden vele tientallen zuigelingen en kleuters het slachtoffer (er hebben zich in totaal in het *JDL* bijna honderd sterfgevallen voorgedaan) – die zuigelingen en kleuters lagen tot wanhoop van de ouders weg te kwijnen in een barak waar de ene besmettelijke ziekte na de andere uitbrak. De toestand werd daar pas iets beter, toen de Amsterdamse kinderarts dr. S. van Creveld er op voorspraak van de Joodse Raad van begin mei tot begin juni een tiental bezoeken aan kon brengen. Er werd toen ook een aparte barak voor lijdende aan besmettelijke ziekten ingericht; kinderen en volwassenen lagen daar overigens 'kriskras dooreen; schurftlijders naast patiënten met andere afschuwelijke eczemen. Myriaden vliegen gingen van bed tot bed, kussenslopen en lakens verkeerden in een onbeschrijfelijk vuile staat . . . Het verplegend personeel bestond uit jongelui met niet meer dan een eerste-hulp-diploma, er was zegge en schrijve één gediplomeerd ziekenverpleger.'²

Het wekte natuurlijk grote verontwaardiging bij de Joden in het *JDL*, dat door de willekeur van de *SS* zoveel zieken, ja doodzieken, nauwelijks medische verzorging kregen terwijl de Joodse ziekenhuizen in Amsterdam nog

¹ P. Galis: *Hel van Brabant*, p. 33.   ² *Vught, poort van de hel*, p. 61.